

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaževa ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65 // JESIČE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.391.

Odločilni dnevi v Moskvi:

Po treh mesecih dosežen končni sporazum?

Na včerajšnji seji je angleška vlada pristala na poslednje ruske zahteve — Danes bo v Moskvi odločilni sestanek — V Londonu in Parizu so prepričani, da se sedaj odstranjene vse ovire ter da bo v par dneh sklenjena angleško-francosko-ruska vojaška obrambna zveza

London, 21. julija. br. Po skoraj trimesečnih pogajanjih izgleda, da bo naposled v Moskvi vendarle prišlo do končnega sporazuma. Za danes je napovedan nov sestanek zastopnikov Anglije in Francije z Molotovim in Potemkinom. V Londonu zatrjujejo, da bo današnji sestanek odločilne važnosti. Angleška vlada je imela včeraj dve uri trajajočo sejo, na kateri je proučila poročilo angleške veleposlanišnice v Moskvi o zadnjem sestanku, ki je bil v ponedeljek in o ruskih predlogih, ki jih je stavil Molotov na tem sestanku. Po predhodnem posvetovanju s francosko vlado je angleška vlada poslala svojim zastopnikom v Moskvi dodatna navodila, ki imajo, kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi, namen pospešiti pogajanja, da bi čimprej prišlo do sklenitve pogodbe, zlasti se, ker so iz Moskve prispela poročila, da namerava Molotov prihodnji teden odpotovati na daljši odhod na Krim. Z vsvo gotovostjo pričakujejo v londonskih krogih, da bo sedaj hitro prišlo do sporazuma, ter da bo pogodba sklenjena v najkrajšem času, tako da bo mogel Chamberlain še pred odhodom spodnje zbornice na počitnice dati izjavo o tej pogodbi in jo predložiti parlamentu v formalno odobritev.

Današnji londonski listi pišejo o moskovskih pogajanjih zelo optimistično in

„Times“ naglašajo, da je sedaj v vseh spornih zadevah dosežen sporazum. Malenkostna vprašanja, ki še niso razščiščena, so postranskega pomena. „Daily Telegraph“ poroča, da je predvsem zasluga francoske vlade, da je prišlo do sporazuma, ker je nujno nasvetovala angleški vladi, naj sprejme zadnje predloge Molotova. Ti predlogi predvidevajo angleško-francosko jamstvo za primer, da bi nemški vpliv povzročil notranji prevrat v baltskih državah.

Pariz, 21. julija. br. Današnji francoski listi pišejo zelo optimistično o moskovskih pogajanjih in naglašajo, da so tik pred zaključkom. Pertinax trdi, da je moskovski pakt neposredno gotova stvar in je samo še vprašanje par dni, da bo sklenitev pakta formalno objavljena.

Pariz, 21. julija. e. Zaradi izjave, ki jo je podal Chamberlain, da veruje, da bodo pogajanja v Moskvi zaključena tako, da bo lahko podal svojo izjavo še pred razpustom parlamenta 4. avgusta, je v tujakih krogih nastalo precej optimistično razpoloženje.

Po zadnjih vestih iz Londona se nanašajo navodila, ki so bila sredi poslane Seedsu, na definicijo neposrednega in posrednega napada. Po vestih nekaterih londonskih dopisnikov iz Moskve v političnih krogih ruske prestolnice z veliko nape-

tenostjo pričakujejo novih navodil francoskim in angleškim diplomatom, ki se bodo najbrže že danes sestali z Molotovim. V nekaterih političnih krogih naglašajo, da naj bi bili sklepi francoske in angleške vlade kakršnikoli, vendar mislijo, da ne bodo takšne narave, da bi ovirali dosego zaželenega cilja. Rusi ne bodo popustili v svojih zahtevah, da ne pridejo v podrejen položaj. V Moskvi ponovno očitajo angleški vladi dvoilčno politiko, s katero stremi za tem, da na eni strani pridobi sovjetsko Rusijo in njeno vojaško moč proti napadalcem, na drugi strani pa liče možnosti za sporazum s nasprotno stranjo. Zatrjujejo, da vprašanje vzajemne pomoči med Poljsko, Rusijo in Rumunijo, ni bilo dozdaj splošno, še na nobenem sestanku. Poročila iz Moskve pa zaključujejo z optimizmom in v upanju, da bo angleška vlada podvojila svoje napore, ki bodo omogočili Rusiji, da se priključi političnemu in vojaškemu paktu zapadnih demokracij.

Jamstvo za baltske države v smislu ruskih zahtev

London, 21. julija. e. Sredi se je bila poslane nova navodila angleškim posredovalcem v Moskvo. Vsi listi zatrjujejo, da

si Anglija prizadeva, da se pogajanja z Moskvo kar najbolj pospešijo. „Daily Telegraph“ poroča, da je Anglija sprejela zahteve sovjetske vlade glede jamstev za baltske države tudi glede notranjih sprememb v baltskih državah, tako da se bo torej še vsak nemški vpliv smatral kot sovrašen napad. Kakor znano je dosedaj angleška vlada odklanjala sprejem takega stališča sovjetske vlade, ker je smatrala, da bi bilo to vmešavanje v notranje razmere baltskih držav.

Posojilo Poljski

London, 21. julija. e. Diplomatski urednik Reuterja doznava, da so angleško-poljska pogajanja včeraj tako napredovala, da je v kratkem pričakovati podpis sporazuma, ki se bo nanašal na posojilo 8 milijonov funtov za oborožitev in nabavo sirov in v Angliji in posojilo 5 milijonov funtov v gotovini, katero pa bo poljska vlada lahko svobodno uporabila tudi za nakup raznih potrebščin v drugih državah. Izvzemši nekatere manjše omejitve in pridržke. Razen tega bo tudi francoska vlada poljski odobrila posojilo 6 milijonov frankov za nabavo vojnega materiala.

Chamberlain še vedno misli na pogajanja z Nemčijo in Italijo?

Zakaj je Rusija tako nepopustljiva v svojih zahtevah napram Angliji

London, 21. julija. k. Londonski politični krogi, ki niso naklonjeni Chamberlainu, zatrjujejo, da se Rusija boji, da bi se začel Chamberlain takoj po sklenitvi pogodbe z Rusijo pogajati z Nemčijo in Italijo, katerima bi dokazal, da sta popolnoma obkroženi in zaradi tega prisiljeni, da sedeta za zeleno mizo in se začneta pogajati za mirno rešitev problemov, ki ogrožajo mir v Evropi. Rusija se nadalje boji, da bi Chamberlain pri pogajanjih z Nemčijo in Italijo ter Japonsko popustil

in bi avtoritarne države ob tej priliki izbile zase nove koristi na vzhodnem teritoriju, v Afriki ter v Sredozemlju. Zato zahteva Rusija striktna jamstva v naprej. V Londonu so zdaj prepričani, da Rusija ne bo podpisala nobene pogodbe z Anglijo in Francijo, dokler Anglija ne pristane prav na vse ruske pogoje. Rusija bi sicer rajši počakala do izhoda krize, ker bi bila tedaj Anglija prisiljena, — stati na vse ruske pogoje.

Nov resen incident v Gdanku

— Vlada pripravlja demarš

Varišava, 21. julija. br. V poljski javnosti je zbudil veliko ogorčenje nov incident, ki se je včeraj pripetil na gdanskem ozemlju. Neki nemški carinik je skušal v družbi dveh Nemcev prekrčiti poljsko mejo. Tu jih je ustavil poljski carinik Vitoold Budjejevic. Eden izmed Nemcev je začel takoj streljati nanj in ga je ubil, nakar so vsi trije pobegnili nazaj v Gdansk. Gdansk senat se je sicer opravičil pri poljskem komisariju v Gdanku in obljubil zasledovanje krivcev, vendar pa smatra poljska javnost, da to ni dovolj.

Ta dogodek po pisanju poljskega tiska dokazuje, da Poljski v Gdanku niso več varni življenja in zato zahtevajo od vlade, da takoj podvzame energične korake. Zunanji minister Beck je imel sredi 20. tem dolg posvet z ministrskim predsednikom Skladkovskim in maršalom Rids-Smiglim. Kakor izgleda, smatra tudi poljska vlada ta incident za zelo resno zadevo. V vladnih krogih napovedujejo za danes energično poljsko demarš pri gdanskem senatu z grožnjo resnih represalij.

Nemčija se pripravlja

Po informacijah angleškega zun. ministrstva bo do 15. avgusta končana nemška mobilizacija

London, 21. julija. k. Angleško zunanje ministrstvo je dobilo zanesljiva poročila, da bo Nemčija do 15. avgusta pripravljena. Do tega dneva bo končana mobilizacija celotne nemške oborožene sile na kopnem, na morju in v zraku. Mobilizacija ni samo improvizirana, temveč izvedena do vseh podrobnosti. Dne 7. januarja je bil ustanovljen v Klajpedi vojaški arzenal nemške mornarice, ki mu je poverjena obramba Gdanska. Dne 15. julija je bilo

izdano povelje, da ne sme od 20. julija naprej noben član SS-oddelkov na dopust. Sredi avgusta morajo biti vsi oddelki SS pripravljeni in na razpolago svojim šefom. Angleška admiraliteta je izvedela, da se prično dne 27. julija veliki pomorski manevri nemških torpedovk v Baltskem morju. Nemške torpedovke imajo svoje oporišče v Rigi. Nemčija ima po angleških informacijah še sedaj pod orožjem 2 milijona vojakov.

Madžarska se zopet ogreva za popolno razkosanje Slovaške

Zato se vedno bolj veče na os Rim-Berlin

Budimpešta, 21. julija. k. Opazovalci tujih držav v Budimpešti zatrjujejo, da je položaj Madžarske od dne do dne bolj kritičen. Vojaško sodelovanje med Nemčijo in Madžarsko stalno napreduje. Vodilni nacistični krogi so prepričani popolnoma madžarskega generala Wertha ob priliki njegovega nedavnega bivanja v Berlinu, da se mora Madžarska priključiti politiki osi Rim-Berlin. General Werth je bil svoje čase velik nasprotnik politike Nemčije

in Italije, bil pa je vedno odločen in fanatičen revizionist. Zato so ga v Berlinu lahko prepričali, da mora opustiti svoje prejšnje mišljenje, ako hoče doseči svoje revizionistične težnje. Pogovori madžarskega generala so se zaradi tega tikali v glavnem Slovaške, katero je treba po mnenju Madžarske čimprej razkosati, da dobi Madžarska svoj delež. Razkosanje Slovaške naj bi se izvršilo proti koncu avgusta.

Italija noče nič slišati

o vrnitvi Dodekaneza Turčiji

„Giornale d'Italia“ očita Franciji in Angliji, da hajketa Turčijo proti Italiji

Rim, 21. julija. e. Italijanski listi ostro reagirajo na protitalijansko kampanjo turškega tiska in pri tem omenjajo članek turškega ministra Geni Sabaha, v katerem poudarja turško zahtevo po vrnitvi Dodekaneza. „Giornale d'Italia“ ob tej prilici naglašajo, da je Italija zasedla Dodekanez v italijansko - turški vojni leta 1911-12 in da Italija teh otokov, ki jih je pozneje anektirala, pod nobenih pogojev ne bo nikomur odstopila. Te turške zahteve jasno

potrjujejo, da Anglija, Francija in Turčija vodijo ofenzivno politiko obkroževanja Italije v Sredozemskem morju in so zaradi tega več kot upravičeni vojaški ukrepi, ki jih je Italija odredila na dodekaneškem otočju. Ti ukrepi imajo za sedaj izključno defenzivni značaj in so kot taki neobhodno potrebni za zavrnitev agresivnosti Turčije ter njenih zaveznikov Anglije in Francije.

Ne samo Gdansk, temveč tudi Tunis, Džibuti, Sueški prekop ...

Italija najjavlja svoj revizionistični program

Rim, 21. julija. e. V vrsti vprašanj, ki jih je Italija stavila v diskusijo, je poleg Džibutija, Tunisa in Sueškega prekopa tudi vprašanje aleksandrskega Sandžaka. Tega vprašanja Italija ni sprožila z namenom, da bi izrazila kake svoje aspiracije, temveč samo v svrhu pridržka proti odstopitvi tega ozemlja Turčiji. Zato je Italija v svoji noti 10. t. m. naglašala, naj Francija kot mandatska država opraviči svoj postopek v tej stvari pri državah, ki so leta 1920 v San Remu poverile Franciji mandat nad Sirijo. Na podlagi tega se je Italija postavila na stališče, da enostranska rešitev, kakor jo je izvršila Francija v tem vprašanju, ne more biti veljavna brez pristanka italijanske vlade, ki se je udeležila konference v San Remu in je tudi podpisnica pogodbe.

„Tribuna“ poudarja, da tudi to vprašanje spada v vrsto mednarodnih vprašanj, od katerih rešitve je odvisna ohranitev miru v Evropi in v Sredozemskem morju in zaradi tega je to vprašanje pravtako aktualno kakor vprašanje Gdanska, kajti v primeru, če bi se vprašanje Gdanska kompromisno rešilo, Italija, ki je solidarna z Nemčijo, ne smatra, da so s tem razvozlani vozi, ki ovirajo pravilni razvoj mednarodnega položaja, temveč bo os Rim-Berlin odločno zahtevala, da se brez omejevanja in istočasno reši tudi vprašanje Tunisa, Džibutija in Sueškega prekopa in naposled, da se z mednarodnega vidika razčisti tudi vprašanje aleksandrskega Sandžaka.

Francosko-nemška trgovinska pogodba

Pariz, 21. julija. e. Včeraj je bilo izdano poročilo, da je francosko-nemška trgovinska pogodba od 10. junija 1937 podaljšana in da so urejeni gospodarski in finančni odnosi med obema državama. Dodatek te pogodbe predvideva: 1. Izmenjavo železnih rud za koks. 2. Francija bo lahko likvidirala zalogo lesa, nahajajočega se v skladišču hamburškega pristanišča, kar je bistvenega po-

mena pa francosko kolonijo Gabon. 3. Izvedena bo z veljavnostjo od 1. julija revizija vseh kontingentov, odobrenih Nemčiji za izvoz v Francijo. 4. Franciji se je posrečilo urediti tudi vprašanje Davisovega in Yungovega posojila na dosednji osnovi. Ni pa bil dosežen sporazum glede Češke in Moravske, ker Francija ne priznava protektorata Nemčije.

Novi dalai lama

Tsankang, 21. julija e. Po petletnem iskanju so tibetanski menihi v neki zakorni vasi našli petletnega dečka, ki bo postal štirinajsti Dalaj Lama, vladar teritorija in duhovni vođa več 100 milijonov lamajstov, ki žive po vsej Mongoliji in na Kitajskem. Otroka so našli v Taheh Feju v pokrajini Kokonor. Otrok je sedaj v spremstvu menihov in posebnega odposlanca na poti v Lazo. Prejšnji Dalaj Lama je umrl v decembru 1933. Pristaši Dalaj Lame verujejo, da se duh pokojnika preseli v telo otroka, ki se je rodil točno v trenutku njegove smrti. Zaradi tega so iskali njegovega naslednika pet let.

Nesreča švicarskega potniškega letala

Berlin, 21. julija. e. Švicarsko potniško letalo, ki opravi službo na poti Curib-Dunaj, je blizu Constanta moralo zasilno pristati zaradi defekta v motorju. Letalo pa je z vso silo treščilo na zemljo ter se razbilo. Radiotelegrafist Manhard, uradnik švicarske letalske družbe „Suisse Air Ligne“ ter ostali trije potniki, med njimi znani pianist Ackermann so se shbili.

Ali sem prispeval za
sokolski dom v Trnovem?

Pomanjkanje vođe v Beogradu

Beograd, 21. julija. e. Vročina v Beogradu je vedno večja. Pomanjkanje vođe vedno občutnejše. V središču mesta je včeraj dopoldne ni bilo vode in so jo v prištejih dobili šele okrog 22.30. v višjih nadstropjih pa šele okrog polnoči.

Jugoslovenski poslanik v Bruslju v nastopni avdijenci

Bruselj, 21. julija. e. Jugoslovenski poslanik v Bruslju Milodrag Lazarević je izvršil svoja akreditivna pisma belgijskemu kralju. V spremstvu poslanika je bil vojaški ataše generalštabni polkovnik Dragotin Savić.

Naši letalci v Bruslju

Bruselj, 21. jul. AA. Semkaj je prispele danes jugoslovenske odposlanstvo, ki bo prisostvovalo velikim svečanostim o priliki otvoritve mednarodne letalske razstave. V odposlanstvu so polkovnik Dragotin Savić, jugoslovenski vojaški ataše v Parizu in Bruslju, ter štirje jugoslovenski letalski oficirji.

Kongres sadjarskih in vinogradniških zadrug

Beograd, 21. julija. p. Državna zveza sadjarskih, vinogradniških in vrtnarskih zadrug ima svoj kongres v Beogradu. V zvezi je včlanjenih 68 zadrug. Na kongres je prišlo nekaj nad 50 delegatov. Po otvoritvi so bila podana poročila upravnega odbora. Iz njih izhaja, da si je zveza prizadevala pripomoči k zboljšanju gospodarskega položaja zadrugnikov. Izvršila je celo vrsto intervencij pri vseh pristojnih oblasteh, da bi se čim bolj zaščitili interesi zadrugnikov. Posebno si je prizadevala doseči stabilizacijo cen. Zadruga, ki so organizirane v zvezi so izvozile lani v tujino 141 vagonov blaga. Letos se bo izvoz, kakor kaže še povečal, ker se Francija prevzela znatne količine pridelkov.

Iz ČSR

Praga, 21. julija. e. Neki angleški list je objavil vest, da bodo na Češkem zaplenjeni vsi radijski aparati. Službeni krogi to vest označujejo za netočno in naglašajo, da lahko vsi Čehi obdrže radijske aparate, le javno poslušanje nekaterih tujih postaj je zabranjeno enako kakor v Nemčiji.

Praga, 21. julija. o. V protektoratu se čujejo zadnje čase dan za dnem tajne radijske postaje, ki širijo v češčini protinemško propagando. Najbolj se čujeta postaja, ki morata biti nekeje v bližini Nachoda in Brna, to je na jugu in na severu protektorata. Vse kaže, da sta postaji instalirani na tovornava avtomobila, ki sta stalno v pokretu.

Preiskava o katastrofi »Thetisa«

London, 21. julija. AA. (Reuter). Danes je bila prekinjena preiskava v zvezi s katastrofo podmornice »Thetis«. V teku dvotedenskega preiskovanja so osebe, ki so preživele katastrofo, sporočile junaške podrobnosti o zadnjih urah v podmornici. Prihodnji formalni sestanek sodišča bo prihodnji četrtek. Na tem sestanku bo določeno dan za nova zasliševanja glede na sporočilo sodnika, ki vodi preiskavo, da bi bila pametno, če se preiskava odloži vse dokler, dokler se ne bo izvedelo, ali so se z uspehom zaključili napori za rešitev podmornice z dna morja. Na današnjem zaslišanju je bilo prebrano poročilo nekega ugonjaka, ki je prebil 14 in pol ur v neki ježeni sobi s stisnjenim zrakom, torej v okoliščinah, kakršne so vladale v potopljeni podmornici. Prof. Halden je dal silno prepričevalen opis tega znanstvenega poizkusa nad samim seboj.

Italijanski prestolonaslednik v Trstu

Trst, 21. julija. e. Prestolonaslednik Umberto je prispeel včeraj v Trst in je kot vrhovni inšpektor obiskal italijanske posadke v mestu in na vsem ozemlju tržaške province ter vojaška taborišča na Snežnici.

Kanada grozi z izgonom vseh Japoncev

Milano, 21. julija. AA. Polkovnik Drew, vođa konservativne stranke v Ontariu, je izjavil včeraj na nekem političnem zborovanju, naj Kanada kratko in odločno sporoči Japonski, da bo nadaljevanje protiangelske politike s strani Japonske imelo za posledico izgon vseh Japoncev, ki prebivajo v dominionih.

Borzna poročila.

Curib, 21. julija. Beograd 10, Pariz 11,74375, London 20,7540, New York 443,28, Bruselj 75,3250, Milan 23,3250, Amsterdam 237, Berlin 177,85, Praga 15,11, Varišava 53,50, Sofija 5,40, Bakua 5,12.

